

Berg (grnr. 103, brnr.)

Området tilhørte opprinnelig Prestegården, brnr. 7.

Eier: Heistadmoen militærleir.

Hedenstad s., Sandsvær pgd., Buskerud.

Fortidsminnets art: Gravfelt

Reg. ved/ Georg M. How, Marie Klövstad

Dato: 10/8 1964

Nr.: R 1 -F.64.242.1802

Terrengets art: Feltet ligger på berggrunn omkring fjellknausen "Knatten". Området faller av mot dyrket mark i Ö, N og V. I S-lig retning ligger Heistadmoen. Feltet ligger på N og NÖ-brinken av moen, ut mot bygden. Fra N-brinken er utsikt over N-lige del av Hedenstad s. med kirken, likeledes er det vidt utsyn over bygden fra Ö-brinken.

Orienteringsoppgave: Feltet ligger inntil et boligfelt tilhørende Heistadmoen i N-lig, NÖ-lig og Ö-lig retning for boligfeltet, vel 200 m S for skolen og ca. 300 m SV for Berg prestegård.

Fortidsminnets art og utstrekning: Gravfelt.

Feltet er ca. 160 m langt NNÖ-SSV. Det svinger så og går ÖSÖ-VSV i en lengde av ca. 170 m. Videre svinger det igjen og går NNÖ-SSV i en lengde av ca. 85 m. Største bredde 30-40 m.

Beskrivelse: Feltet består av minst 13 sikre gravhauger og gravrester, 4 meget usikre ^{haug}haugrester, samt 1 branngrop (sistnevnte nu fjernet). Samtlige hauger er runde, de sikre haugene klart markerte, de usikre temmelig eller meget uklart markerte. 3 av feltets største hauger (i Ö-del, nr. 2-4 på skissen) har tydelige fotkjeder. Alle haugene med unntagelse av 3, er rotet i med større og mindre kratere /forsenkninger i toppen. Nr. 6 ødelagt av boligbygging. I midten av nr. 3 er nylig gravd en grop. Haugene nr. 10-13 samt ^{de tvilsomme}haugrestene a og b på skissen finnes i feltets SV-del og ligger på fjell.

Berg (grnr. 103) (forts)

Hedenstad s., Sandsvar pgd., Buskerud.

Haugenes d. gjennomgående 4,5 - 12 m, h. $\frac{1}{2}$ -1 m.

De største haugenes d. 17-20 m, h. 1-1,75 m.

Branngroppen fantes på 103:7, ca. 20 m N for haug 9 på skissen, og ca. 5 m V for huset til Olav Löver, Prestegårdens leier. Den var rund, ca. $\frac{1}{2}$ m i tvn., fylt med aske, trekull og skjörbrent stein. Groppen lå inn mot fjellskrånningen N og ned for fjellknausen "Knatten".

U.O. fotoarkiv: Leica 325 nr. 19: Haug 1 fra S - mot kirken.

" " " Leica 325 nr.21: Haug 1 fra V mot prestegården

" " " Leica nr. 325 nr. 23: Haug 1 fra NV

" " " Leica 325 nr. 17: Haug 4 fra SV

" " " Leica 325 nr. 25: Haug 7 fra NV

To av haugene, merket med romertall I og II på Myhres skisse ligger på Berg prestegård, gnr. 103, brnr. 7, Det samme gjelder branngroppen ved Olav Lövers hus - merket X på skissen.

Litteratur: Innb. om top.ark.reg. 1960-62

Hedenstad s., Sandsvar pgd, Buskerud: Berg (103) oppr. tilhørende Prestegården brnr. 7. Eier:

Heistadmoen militærleir: Samtlige hauger med unntagelse av haug 7, samt Berg prestegård (103:7)

Haugene I og II og branngroppen ved Olav Lövers hus.

Berg (gnr. 103)

Området tilhørte opprinnelig Prestegården, brnr. 7.

Eiere: Heistadmoen militarleir (103)

Staten v/1. prestegårdskontor (103:7)

Hedenstad s., Sandsvår pgd., Buskerud.

Fortidsminnets art: Gravhaug

Reg. ved/ Georg M. How, Marie Klövstad

Dato: 10/8-1964

Nr.: R 2 - F.64-242-1802

Terrengets art: Berggrunn, inne på moen S for gravfeltet R 1-242-1802 (se dette)

Orienteringsoppgave: Haugen ligger midt inne i et boligfelt tilhørende Heistadmoen ca. 140 m S for toppen på "Knatten", ca. 15 m NV for beboelseshus.

Beskrivelse: Rundhaug, bygd av stein og sand. Ligger på fjell. Brukt som lekeplass og S halvdel nærmest utslettet. Flat på toppen, muligens opprotet til bunns. D. 0,8 m, h. i N $\frac{1}{2}$ m, i S 0,25 m.

Haugen ligger nå for seg selv inne i boligfeltet, men det har muligens vært et sammenhengende felt fra gravfeltet R 1 1802 gjennom det nåværende boligfelt.

Litteratur: Innb. om top.ark.reg. 1960-62.

Hedenstad s., Sandsvår pgd., Buskerud. Berg (103)

(tilhørende Heistadmoen militarleir): Haug 7.

Berg (gnr.103), oppr. tilh. Prestegården brnr.7).

Se vedlagte kart.

Eier: Heistadmoen militærleir, Hedenstad.

Hedenstad s., Sandsvær p., Buskerud.

9/5 1961 v/B. Myhre

På berggrunn ca. 100 m SØ for en fjellknause kalt "Knatten" ligger et felt på 6 hauger. Ligger på krinken med skråning ned mot Ø. 2-300 m SV for Berg prestegård og 2-300 m S for skolen. Fjellknausen har en dominerende plass med utsyn over hele Hedenstad sogn. Fra gammelt av har det vært en samlingsplass for byg-
das folk på festdager.

og

I nordre kant av feltet i nordre ende av en bergrygg, ca. 10 m S for dyrket mark

1. markert rundhaug av steinblandet sand. Nedgravet en grop i midten, ca. 3 m i tvn. og $\frac{1}{2}$ m dyp. En sjakt er gravd inn dit fra S.

11-12 m i tvn., $1\frac{1}{2}$ m høy fra nord, $\frac{1}{2}$ m høy fra sør

10 m S for denne et område 8 x 4 x $\frac{1}{2}$ m

2. stor ditto haug. Sterkt utgravd i midten i 8 x 4 m

I toppen stikker en stor stein eller fjellet opp. I søndre kant tydelig fotkjede.

C. 20 m i tvn. og 1.75 m høy fra N, 1 m høy fra S.

Kant i kant og S for denne

3. stor ditto haug. Uskadd bortsett fra et lite søkk i toppen og at en kjerrevei har kuttet av en liten skalk i V-re kant. Kantstein rundt hele.

Ca. 20 m i tvn. og $1\frac{1}{2}$ m høy.

Kant i kant og S for denne

4. rester av stor ditto haug. En ⁻⁴ 3 m bred kjerrevei er skåret gjennom V-re og N-re kant, slik at NV-re halvdel er helt flat. Bare fotkjeden viser kant i kant med haug 3. Ser uskadd ut i toppen bortsett fra en lekstue som er satt opp der.

Har vært ca. 17 m i tvn. og er ca. 1 m høy.

3-4 m V for denne og på andre siden av kjerreveien

5. liten, lav rundhaug av steinblandet sand. SØ-re del er nesten helt utjevnet og berget stikker frem i dagen. Ser uskadd ut i midten.

9 m i tvn. og ca. $\frac{1}{2}$ m høy.

5-6 m VNV for denne

6. ditto haug. I N-re kant stikker berget frem og i S-re kant store steiner. I midten et lite søkk ved en stor stein.

6 m i tvm. og $\frac{1}{2}$ m høy.

C. 120 m SV for haugene 5 og 6, ca. 50 m Ø for veien til Heistadmoen, ca. 100 m S for toppen av "Knatten" og ca. 15 m NV for beboelseshus

7. en rundhaug av steinblandet sand. På fjellgrunn.

Brukt som lekeplass og S-re halvdel nærmest ut-slettet. Flat på toppen, muligens opprotet til bunns. 8 m i tvm. $\frac{1}{2}$ m høy fra N og 0.25 m høy fra S.

Mellom det NV-re feltet og denne er det i 1953 bygget 4 hus og anlagt vei og hager i mellom; Det har muligens vært et sammenhengende felt. 5 m S for haug 5 i Ø-re kant av et skur, ligger en liten steinblandet sandhaug. Muligens rester etter en gravhaug. Meget vilsom.

5 B

Området er lagt ut til byggefelt. Foreløpig er den V-re delen av feltet, fra bygdeveien og ca. 100 m Ø-over, stukket ut til tomter. Dette feltet er planlagt inntil 30 m N for haug 7 og vil ikke komme i nærheten av hovedfeltet. Arbeidet der vil ta til i løpet av sommeren. Utpå høsten vil arbeidet begynne med den Ø-re delen av feltet. Det Ø-re huset er planlagt å ligge akkurat over haugene 5 og 6. De andre husene vil ikke komme i nærheten av gravhaugene.

Ca. 70 m VNV for haug 1 på et platå i fjellskråningen rett ned og Ø for toppen av "Knatten", 30-40 m fra denne

8. bunnelaget av en rundhaug av steinblandet sand.

Helt flat på toppen. Fyll på haugen er brukt til skyttergroper i nærheten.

Tvm. ca. 11 m og knapt $\frac{1}{2}$ m høy.

20-30 m VNV fra denne på en bergrabb, like under og N for brattveggen ned fra "Knatten", 30 m S for huset til Olav Løver og 50 m SØ for veien opp til Heistadmoen

9. rester av en rundhaug av steinblandet sand.

Nedgravet til bunns i midten og ut i V-re kant. 4 m i tv. og $\frac{1}{2}$ m høy fra N og går jevnt ut fra skråningen Sønnenfor.

På høyeste punktet på fjellknausen "Knatten"

10. muligens rester etter rundhaug. En lav, jordblandet steinansamling ca 4 m i dm.

22/5 1962

v/E.Skjelsvik

I glissen furuskog ca. 40 m SV for haug 10 og ca. 35 m SØ for veien til Heistadmoen

11. temmelig klart markert steinblandet, lyngbevokst rundhaug. Større grop i toppen. Ligger på fjell.

D. $10\frac{1}{2}$ m h. ca. 1 m.

Lavere nede, $13\frac{1}{2}$ m V for haug 11 i åpent lende

12. en ditto haug. En del av V-siden synes fjernet, svakt søkk i toppen, men antagelig urørt.

D. $4\frac{1}{2}$ - 5 m, h. $\frac{1}{2}$ - 0.75 m.

Inntil Ø-siden av veien til Heistadmoen 13 m V for haug 12

a. et 20-50 cm tykt steinblandet jordlag oppå fjellet. Tvilsom haugrest.

På brinken 20 m V for haug 12 og 5 m V for veikanten

13. haugrest. Steinblandet. Ø-kanten tatt av veien.

V og N-kanten tydelig markert. Ligger på fjell.

D. ca. 5 m, h. ca. $\frac{1}{2}$ m.

Helt på brinken kant i kant og V for foreg.

b. samling av jord- og stein av samme type som på veiens Ø-side. Tomt etter gravhaug? Dim. usikre, anslagsvise tv. 4-5 m.

Haugene 11-13 samt a og b ligger på brinken mot N med vidt utsyn mot Hedenstad kirke og N-re del av Hedenstad sogn.

- Foto L.325 nr 19: Haug 1 fra S - mot kirken.
" L.325 nr. 21: Haug 1 fra V - mot prestegården.
" L.325 nr. 23: Haug 1 fra NV.
" L.325 nr. 17: Haug 4 fra SV.
" L.325 nr. 25: Haug 7 fra NV.

Berg prestegård (gnr.103, brnr.7).

Eier: Staten.

Hedenstad s., Sandsvær p., Buskerud.

9/5 1961 v/B.Myhre

50-60 m Ø for fjellknausen "Knatten" og like S for dyrket mark ligger $1\frac{1}{2}$ mål som er utleid fra prestegården. På dette området ligger 2 gravhauger. De ligger ca. 25 m V for haug 1 i gravfeltet på Heistadmoens område, og ca. 10 m N for en liten hytte.

I liten lav, gressbevokst rundhaug. Består antagelig av sand. Ser ut til å være uskadd. 8 m i tvn. og $\frac{1}{2}$ m høy.

5 m NV for denne

II ditto haug. Har et lite søkk i toppen. 7 m i tvn. og $\frac{1}{2}$ m høy.

Området er planlagt innkjøpt til Heistadmoen.

Berg prestegård (gnr.103, brnr.7).

Eier: Staten.

Leier: Olav Løver, Hedenstad.

Hedenstad s., Sandsvær p., Buskerud.

9/5 1961 v/B.Myhre

Ca. 20 m N for haug 9 i gravfeltet på Heistadmoens område og ca. 5 m V for huset til Olav Løver, har eiere ved gravning kommet ned på en brannrop. En rund liten forsenkning, ca. $\frac{1}{2}$ m i tvn., fylt med aske, trekull og skjorbrent stein. Funnet er gjort like inn mot fjellskråningen, N og ned for fjellknausen, "Knatten".

0 50 M.

EKV. 5. M.

+ BRANN-
GROP.

BERG, (GNR 103) - HEISTAD-
MOENS OMRÅDE.

SANDSVÆR P. BUSKERUD.

SKISSE OVER GRAVFELT '1 B. MYHRÉ

1961-62

